

MARKO GIDO

nove skulpture

*Tvrđava Stari grad Travnik
18-30. maj 2021.*

OVAN

O novim djelima kipara Marka Gide

Galerija Zavičajnog muzeja u Travniku, 18-30. maj 2021.

Poštovani posjetitelji, dragi gosti, ljubitelji umjetnosti, pred nama je još jedan u nizu stvaralačkih ciklusa kipara Marka Gide, našeg sugrađanina koji je u svojoj sredini neprimjetan i tih, koji govori malo i rijetko. No, zato njegovo djelo govori više. Ono je zapaženo, poznatije i vidljivije izvan granica njegova zavičaja. Potvrđuju to brojne izložbe ULUBIHA-a (Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine) u Sarajevu, čiji je redovni član, te izložbe u Mostaru, Jajcu, Tuzli, Zagrebu,... ili likovne kolonije u Počitelju, Kornici,...

Marko Gido je umjetnik od formata, posvećen, predan, dosljedan svojim kreativnim obzorima. Motivi i simboli koje njeguje trajna su slava životu, njegova odbrana i promocija i stoje kao prepreka svijetu destrukcije i otuđenosti.

On u svojoj oblikovnoj praksi, u svojim kreativnim izborima sledi onu vitalističku nit čiji kontinuitet seže u praskozorje civilizacije i čije prve tragove nalazimo u slikarijama po pećinama (Lasco i Altamira), ili arheološkim nalazištima (Lepenski Vir, npr.). Mogli bismo se upitati šta je to što čovjeka trajno fascinira kod životinja i traje kao stalna imaginativna i stvaralačka opsesija od osvita civilizacije pa do danas. Je li to njihova životna snaga, ili nešto drugo – nešto što smo možda imali i sami, a što smo prisvojivši potrošačke svjetonazore, u međuvremenu izgubili!?!

Njegovi golubovi i golubice, pelikani, bikovi, ovnovi,... nisu samo forme ostvarene u konkretnom materijalu. To su znaci koji promovišu slobodu, snagu, krepost i dostojanstvo – nešto što bi poželjeli da bude i naše – u ovim vremenima.

Kad govori o sebi i o svome radu, a govori rijetko, sklon je reći da je njegova osnovna autorska preokupacija bazirana na „govoru osnovnih masa“ sa snažnom stilizacijom forme koja, pa gotovo uvijek, za posljedicu ima jasne i čitljive znake. U zavisnosti od materijala kojim se koristi (drvo, kamen, metal) ti znaci dobijaju dopunske estetske odlike, već prema tome šta nam materijal sam po sebi može ponuditi, odnosno šta može otkriti u svojoj interakciji sa mjestom, prostorom, svjetlom.

Njegove nove skulpture, koje još jednom zorno potvrđuju njegovu oblikovnu invenciju, sačinjene su, za razliku od ranijih ciklusa u kojima je primarno dominirala masa u svoj svojoj punini (kamen i drvo) – od starih cijevi – a cijevi su opne koje obuhvataju praznine!!!

Nije li to čudan znak, posredna aluzija na svijet koji su ljudi odljudili – jasno upućena kritika o otuđenosti, o bezdušju, o „uzvišenim vrijednostima“ koje su nas napustile!?!

Naravno, ovo su samo stanja koja primjećujemo i koja posredno mogu biti poruke ovih djela. No, primarna sadržajnost ovih skulptura raskriva lakoću nalaženja smisla / i vrijednosti/ u svijetu koji je neposredan, koji nas okružuje – u njegovoj predmetnosti.

Marko Gido je pronicljiv i inventivan autor. Uz mali oblikovni napor ove istrošene i svojoj funkciji više nevažne stare cijevi dobile su ingeniozne preinake, uz jednostavni rez, presjek, zasjek, ... pod pravim uglom, na konus, probušene, odsječene,... dobile su nova značenja, raskrile znake koje su nosile u sebi i dale - nove likove - likove koji nas na asocijativnoj razini povezuju sa uzorima. To su likovi ptica, ovnova, bikova,, ... dakle, svijet života – vitalan i snažan.

On ostaje Markov trajni kreativni izbor.

No, ova izložba nudi i druge teme. Tu su biciklist, branitelj, mudrac,... portreti. Njegov Pobunjenik, u formi u kojoj je ostvaren, nudi dvostrukost u značenju. Podignute ruke nisu samo znak za protest (dakle ne izražavaju samo ljutnju – afekt), one su i znak ushita i radosti, dakle označavaju čin oslobođenja! I Sv. Nikola, mudrac s bradom, primjer je inteligentne upotrebe forme / znaka / koji gotovo istovjetan u jednom položaju označava kapu / mitru / a u drugom bradu! A i jedno i drugo u formi zašiljena pera, kao trećem znaku sadržanom u osnovi ove forme, nude jednu semantičku trijadu koja bi se mogla pretočiti u iskaz - sveti su mudrost i znanje.

Ili njegov Ovan oblikovan od cijevi narezane na obruče / krugove / koji – barem autora ovog teksta – navode na čin šišanja / striženja / ovaca, a ovce su sinonim tako omiljen u današnjoj političkoj zbilji.

Skulptura Branitelj je u svojoj formalnoj interpretaciji, s naglašenim i jakim ramenima svakako izraz snage, ali u relaciji sa djetetom u naručju i izraz utočišta / okrilja / poput majčinog?! Da li je ova skulptura oda Crkvi u Hrvata ili upućuje na nešto drugo? Odgovor ćemo prepustiti svakom od posjetitelja ponaosob.

I po mome skromnom sudu, dio stvaralačkog opusa Marka Gide prisutan na ovoj izložbi a koji se izdvaja po karakteru i stilu su portreti znamenitih ličnosti – Ive Andrića, Miroslava Krleže, Fabijana Šovagovića. Iako izvedeni od istog materijala, od cijevi, ovi portreti u sebi imaju jednu drugu vrijednost. Ako zanemarimo njihove plastičke kvalitete i posmatramo ih samo kroz prizmu crteža mogli bismo primjetiti jednu dozu humora i karikaturalnosti koju do sada nismo nalazili u djelu našeg autora!

I na kraju, bilo bi zanimljivo vidjeti neku od ovih skulptura i izvan galerijskih prostora, ostvarenu u velikim dimenzijama i u javnom – urbanom okruženju. To bi ovim djelima omogućilo nove prostorne relacije, i dalo im novi – javni život, priliku za aktivniju komunikaciju s publikom. Oni to svakako zaslužuju.

I na kraju želim iskazati svoje čestitke našem autoru, gospodinu Marku Gidi za jasan, predan i plodotvoran umjetnički opus. Svako dobro!

Asim Delilović

U Sarajevu, 14.4.2021.

Marko Gido rođen je u Travniku 1967. god., gdje i danas živi i radi. Kiparstvom se bavi od 1983. god. Član je Udruge likovnih umjetnika HKD „Napredak“ od 1998 do 2016. i Udruženja likovnih umjetnika BiH od 2008. god. izlagao je na više skupnih izložbi (Travnik, Novi Travnik, Vitez, Korčula, Sarajevo, Mostar, Zagreb, Tuzla, Brčko). Imao 27 samostalnih izložbi (Travnik 1996. Zavičajni muzej, Novi Travnik 1996. Galerija Matice Hrvatske, Travnik 1997. Klub HKD „Napredak“, Bila 1998., Dolac 1998. Župni ured, Travnik 1998. Klub HKD „Napredak“, Travnik 2000. „Čin“ centar za kulturu i susrete, Travnik 2003., Kiseljak - Sarajevo 2005 - 2006. Izložbeni paviljon Kiseljak - Mala galerija Sveti Anto Sarajevo, Travnik 2007. Zavičajni muzej, Travnik 2008., Vitez 2009., Novi Travnik 2010., Sarajevo 2010. Galerija Roman Petrović, Dolac na Lašvi 2012., Bugojno 2013. Kulturno sportski centar, Travnik 2013.,) Sarajevo 2014. Mala galerija Sveti Anto, Travnik 2015., Guča Gora 2015. Kiseljak 2016., Mostar 2017. Galerija Rondo, Travnik 2017. Jajce 2018. Dom kulture, Vitez 2019. HKD „Napredak“ Široki brijeg 2020. Galerija Vrba.

Nagrade: III nagrada na pozivnom natječaju za izradu spomen – obilježja žrtvama Domovinskog rata, Novi Travnik 1996., I nagrada za najbolje djelo iz područja kiparstva, Annale HKD „Napredak“ Sarajevo 2000.

Ovom izložbom autor obilježava 25. obljetnicu I. samostalne izložbe.

Sudjelovao je u radu brojnih likovnih kolonija:

- Umjetnici Svetoj godini
KŠC „Petar Barbarić“ Travnik 2000.
- Likovna kolnija Planinski krajolik
Kiseljak 2016 .
- Kiparska kolonija Kornica 2016,
2017, 2018

Autor je pet javnih radova :

- „Ivo Andrić“ dvorište župne crkve
Travnik 2002.
- „Tornjak“ park kod Bagata Travnik 2007.
- „Uskrsnuće“ kapela sv. Roka,
groblje Bojna 2012 .
- „Ovan“ Kiparska kolonija Kornica,
Bosanski brod 2016 .
- „Bik“ Kiparska kolonija Kornica 2017.

Radovi:

1. Torzo K 2010.
2. Bik I 2020.
3. Orao 2020.
4. Mačka 2020.
5. Vukovarska golubica 2021.
6. Sova 2021.
7. Branitelj 2021.
8. Torzo C 2021.
9. Pijetao 2021.
10. MM 2021.
11. Pobunjenik 2021.
12. Sv. Franjo 2021.
13. Sv. Nikola 2021.
14. Ovan 2021.
15. SANTO SUBITO 2021.
16. Ivo Andrić 2021.
17. Miroslav Krleža 2021.
18. Fabijan Šovagović -Matija Gubec 2021.
19. Biciklist 2021.
20. Pobunjenik II 2021.
21. SANTO SUBITO II 2021.
22. Pelican 2021.

SV. NIKOLA

IVO ANDRIĆ

PIJETAO

BRANITELJ